

Guvernul Republicii Moldova

Program de activitate

Chișinău, noiembrie 2019

PREAMBUL

Avînd în vedere statutul de guvern minoritar, instituit în scopul redresării situației precare în majoritatea domeniilor vieții social-economice din Republica Moldova, orizontul de timp al acestui Program se limitează la perioada de pînă la alegerile prezidențiale din toamna anului 2020.

Programul reflectă viziunea Guvernului referitor la acțiunile cu caracter imediat, necesare a fi întreprinse în următoarele săptămîni, pentru a restabili funcționalitatea administrației publice centrale, afectată semnificativ pe durata ultimelor luni. Înregistrăm, la momentul actual, cel mai scăzut nivel de încredere al cetățenilor în instituțiile publice și, implicit, în statul nostru. Setul de obiective imediate, care urmează a fi atinse cel tîrziu pînă la sfîrșit de an, vizează, în special, corectarea erorilor admise în procesul de reformare a justiției, impulsivarea acestui proces, iar în consecință – aducerea în fața legii și pedepsirea celor care au devalizat sistemul bancar al țării, punînd pe umerii cetățenilor o povară financiară enormă, a celor care au lipsit statul pentru o jumătate de secol de unicul aeroport internațional din țară, sfidînd statul și întregul popor, a celor care au acționat premeditat contra intereselor statului și cetățenilor Republicii Moldova. Vom acționa rapid și cu determinare pe dimensiunea combaterii criminalității și sporirii securității cetățenilor, or evoluția lucrurilor în acest domeniu este deosebit de gravă și se aseamănă foarte mult cu dezastrul anilor '90 ai secolului trecut. Măsuri cu caracter neîntîrziat sunt necesare pentru a elabora, a consulta cu mediul de afaceri și a promova pachetul de măsuri bugetar-fiscale pentru anul viitor, dar și legile bugetare anuale. Lipsa acestor documente la mijloc de noiembrie a compromis deja, în mare parte, planurile investiționale ale majorității entităților economice din țară. Se impune o rectificare de urgență a legii bugetului pentru anul 2019, pentru a asigura achitarea salariilor unor categorii de bugetari, în special din cadrul autorităților publice locale. Țara este total nepregătită pentru perioada de iarnă, este incertă situația privind aprovizionarea cu gaze naturale după 1 ianuarie. În aceste condiții, Guvernul va întreprinde toate măsurile pentru a spori nivelul securității energetice a țării, pregătind și scenarii de rezervă. Vor fi întreprinse măsuri urgente pentru deblocarea exporturilor produselor agricole în direcția răsăriteană, inacțiunea Guvernului precedent avînd semne vizibile de sabotaj în această privință.

Pe durata mandatului său Guvernul se va axa pe câteva domenii prioritare, reflectate în acest Program. În baza acestor direcții prioritare și a evaluării situației curente din țară, Guvernul va aproba, într-un termen de 30 de zile de la instaurare, un Plan detaliat de acțiuni, cu termene clare de implementare, indicatori de performanță cuantificabili, precum și instituții și funcționari responsabili de implementarea acțiunilor incluse în Plan.

Guvernul Republicii Moldova va avea drept obiectiv suprem îmbunătățirea calității vieții oamenilor. În acest scop vom intensifica relațiile noastre cu Uniunea Europeană, vom respecta toate angajamentele internaționale asumate în trecut, inclusiv Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană și documentele semnate în cadrul Comunității Statelor Independente. Vom promova o politică externă echilibrată, consolidând statutul de neutralitate al Republicii Moldova. Avem drept obiectiv întărirea parteneriatelor strategice pe care țara noastră le edifică cu Statele Unite ale Americii și Federația Rusă. Totodată, vom continua și vom intensifica eforturile de aprofundare a relațiilor de prietenie cu țările vecine, România și Ucraina.

OBIECTIVE IMEDIATE

În perioada imediat următoare după investiție, Guvernul va întreprinde unele măsuri rapide și determinate pentru a asigura guvernarea eficientă a treburilor în stat, care vor viza mai multe domenii importante, inclusiv:

I. JUSTIȚIA

- *Ajustarea Conceptului de reformă a Curții Supreme de Justiție și evaluarea extraordinară a judecătorilor și a procurorilor, în strictă conformitate cu recomandările Comisiei de la Veneția și ale ODIHR;*
- *Identificarea unui Procuror General independent și integru, în conformitate cu legislația în vigoare;*
- *Identificarea și înlăturarea vulnerabilităților justiției în raport cu interesele nejustificate ale politicului, ale businessului, dar și protejarea împotriva presiunilor grupărilor criminale;*

- *Investigarea și tragerea la răspundere penală a persoanelor care se fac vinovate de devalizarea sistemului bancar al țării, de punerea în aplicare a schemelor de delapidare a patrimoniului public și privat;*
- *Identificarea soluțiilor urgente în vederea neadmiterii de blocaje în funcționarea puterii judecătorești.*

II. ORDINEA PUBLICĂ

- *Implementarea unui set de acțiuni urgente pentru stoparea creșterii nivelului criminalității grave și deosebit de grave în țară;*
- *Restabilirea și consolidarea capacităților instituționale și profesionale ale subdiviziunilor polițienești, prin identificarea și angajarea cadrelor cu pregătire profesională înaltă;*
- *Elaborarea și implementarea unui plan de măsuri eficiente pentru reducerea numărului de accidente rutiere.*

III. ADMINISTRAREA PUBLICĂ

- *Restabilirea funcționalității administrației publice centrale prin consolidarea managementului ministerelor la nivel de secretari de stat;*
- *Reangajarea în instituțiile publice a profesioniștilor tehnocrați disponibilizați de guvernul precedent pe criterii politice;*
- *Angajarea pe principii de profesionalism și meritocrație a conducătorilor de instituții publice, inclusiv în cazul Serviciului Vamal;*
- *Evaluarea eficienței structurii actuale a administrației publice centrale și reorganizarea ministerelor și instituțiilor pentru sporirea calității politicilor promovate și a serviciilor prestate pentru cetățeni și business.*

IV. POLITICA EXTERNĂ

- *Asigurarea în mod profesionist a continuității dialogului politic, economic, cultural și umanitar proactiv al Republicii Moldova – în capacitatea sa de subiect al relațiilor și dreptului internațional – cu celelalte state ale*

comunității internaționale, în primul rând cu partenerii strategici și tradiționali ai țării noastre;

- *Promovarea unei politici externe echilibrate, prin continuarea procesului de implementare efectivă și plenară a prevederilor Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană și ale Acordului de liber schimb (DCFTA), demarând, totodată, procesul de restabilire a relațiilor pragmatice, strategice și mutual avantajoase cu Federația Rusă, în conformitate cu interesele naționale ale Republicii Moldova;*
- *Întreprinderea acțiunilor necesare în vederea obținerii suportului politic din partea comunității internaționale pentru facilitarea procesului de reglementare politică definitivă a conflictului transnistrean;*
- *Demararea acțiunilor corespunzătoare în vederea examinării experienței existente pe plan extern, care ar putea fi utilă în procesul de recunoaștere internațională a statutului de neutralitate al Republicii Moldova;*
- *Aprofundarea gradului de comunicare cu reprezentanții diasporei moldovenești și identificarea modalităților adiționale de asistență a concetățenilor noștri aflați în afara Republicii Moldova;*
- *Consolidarea capacităților funcționale și administrative ale Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene în vederea sporirii calității și eficienței serviciului diplomatic al Republicii Moldova;*
- *Scoaterea serviciului diplomatic al Republicii Moldova de sub influența partidelor politice, prin modificarea Legii cu privire la serviciul diplomatic în sensul interzicerii afilierei politice a membrilor serviciilor diplomatice;*
- *Atragerea expertizei internaționale în vederea susținerii prioritare a procesului de reformă a justiției, pentru a asigura finalitatea acestui exercițiu complex spre beneficiul poporului Republicii Moldova.*

V. DEZVOLTAREA ECONOMICĂ ȘI SECURITATEA ENERGETICĂ

- *Consultarea și promovarea proiectului de lege aferent inițiativei Președintelui Republicii Moldova cu privire la instituirea funcției de Avocat al antreprenorilor;*

- *Restabilirea funcționalității mecanismului de evaluare a impactului de reglementare pentru a evita sporirea presiunii administrative asupra mediului de afaceri;*
- *Implementarea unui set de măsuri menite să reducă povara administrativă asupra mediului de afaceri;*
- *Asigurarea funcționalității sectorului termoelectric pentru perioada rece a anului;*
- *Întreprinderea măsurilor menite să asigure aprovizionarea cu gaze naturale a consumatorilor din Republica Moldova după 1 ianuarie 2020.*

VI. FINANȚELE PUBLICE

- *Elaborarea și consultarea cu reprezentanții businessului a proiectului politicii bugetar-fiscale pentru anul 2020, care ar stimula creșterea economică și atragerea investițiilor;*
- *Asigurarea executării bugetului public național pentru anul 2019, inclusiv valorificarea surselor de finanțare a deficitului bugetar;*
- *Elaborarea, consultarea și aprobarea Legii bugetului de stat pentru anul 2020;*
- *Consultarea și aprobarea proiectului de modificare a Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar;*
- *Elaborarea și adoptarea cadrului normativ pentru asigurarea redistribuirii mijloacelor bugetare și achitării salariilor în sectorul bugetar, inclusiv pentru angajații din cadrul autorităților publice locale.*

VII. PROTECȚIA SOCIALĂ ȘI OCROTIREA SĂNĂȚĂȚII

- *Consultarea și aprobarea Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2020;*
- *Consultarea și aprobarea Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pentru anul 2020;*
- *Aprobarea cadrului normativ necesar pentru contractarea prestatorilor de servicii medicale în cadrul sistemului asigurării obligatorii de asistență medicală pentru anul 2020;*

- *Modificarea cadrului normativ în scopul majorării mărimii ajutorului social pentru perioada rece a anului;*
- *Identificarea mijloacelor bugetare pentru alocarea unui suport financiar unic în preajma sărbătorilor de iarnă pentru pensionari și beneficiarii de alocații sociale de stat;*
- *Întreprinderea măsurilor necesare pentru amendarea cadrului normativ în vederea majorării salariilor angajaților din instituțiile medico-sanitare publice încadrate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală;*
- *Restabilirea programelor cu caracter social anulate de guvernul precedent, inclusiv a programului „Un doctor pentru tine”, etc.*

VIII. EDUCAȚIA, CERCETAREA, CULTURA

- *Avizarea proiectului de lege pentru modificarea Codului cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova;*
- *Aprobarea Metodologiei de finanțare instituțională a organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării, inclusiv a instituțiilor de învățământ superior de stat;*
- *Demararea consultărilor cu Consiliul Rectorilor din Moldova pentru elaborarea Programului național de susținere a învățământului superior;*
- *Finanțarea cu prioritate a sporturilor cu potențial de calificare la Jocurile Olimpice de la Tokyo;*
- *Finalizarea lucrărilor la complexul Arena Chișinău, Aqua Center & Club de Tenis din municipiul Chișinău.*

IX. SECTORUL AGRAR

- *Deblocarea exporturilor de produse agroalimentare pe piața Federației Ruse și extinderea listei exportatorilor de produse proaspete, băuturi alcoolice și produse conservate;*
- *Modificarea Legii nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural, pentru a stimula investițiile în sectorul de post-recoltare și procesare a producției agricole (excluderea condiției de 50% prezență a materiei prime proprii);*

- *Revizuirea regulamentului de subvenționare în agricultură și aprobarea acestuia pînă la sfîrșitul anului.*

Lista măsurilor cu caracter neîntîrziat nu este una completă și urmează a fi definitivată după evaluarea complexă a stării de lucruri în toate domeniile.

DIRECȚII PRIORITARE DE ACTIVITATE

I. EDIFICAREA STATULUI DE DREPT. REFORMA JUSTIȚIEI ȘI COMBATEREA CORUPȚIEI

Obiective importante

- ✓ *Promovarea continuă a reformei justiției, respectînd recomandările Comisiei de la Veneția și ale ODIHR;*
- ✓ *Reorganizarea Consiliului Superior al Magistraturii și a organelor din subordinea acestuia în vederea selectării de noi membri care să dispună de suficientă credibilitate și legitimitate pentru implicarea în procesul de reformare a justiției;*
- ✓ *Ajustarea cadrului legal în vederea eficientizării activității de evaluare ordinară și extraordinară a judecătorilor, inclusiv prin prisma intereselor acestora, pentru a curăța organele de justiție de oameni corupți și vulnerabili;*
- ✓ *Revizuirea rolului Curții Supreme de Justiție;*
- ✓ *Revizuirea competențelor președinților instanțelor judecătorești;*
- ✓ *Eficientizarea sistemului informațional judecătoresc prin excluderea intervenției factorului uman din procesul administrativ de gestionare a dosarelor;*
- ✓ *Eficientizarea răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor;*
- ✓ *Modernizarea sistemului de recurs;*
- ✓ *Revizuirea cadrului legal cu privire la modul și condițiile de numire și promovare în funcțiile de judecător și procuror;*
- ✓ *Crearea unei judecătătorii specializate anticorupție de primă instanță și crearea unor complete anticorupție în cadrul Curții de Apel Chișinău și Curții Supreme de Justiție;*

- ✓ *Uniformizarea practicii judiciare și respectarea principiului securității raporturilor juridice;*
- ✓ *Crearea unor instrumente legale pentru monitorizarea stilului de viață al procurorilor și judecătorilor;*
- ✓ *Ajustarea cadrului legal în vederea eficientizării activității de evaluare ordinară și extraordinară a procurorilor, inclusiv prin prisma intereselor acestora, pentru a curăța organele procuraturii de oameni corupți și vulnerabili;*
- ✓ *Ajustarea sancțiunilor penale pentru infracțiunile de corupție;*
- ✓ *Revizuirea cadrului legal referitor la componența Consiliului Superior al Procurorilor;*
- ✓ *Revizuirea cadrului legal ce ține de competențele organelor de autoadministrare ale sistemului procuraturii în vederea fortificării capacităților și asigurării independenței;*
- ✓ *Uniformizarea modalității de colectare și analiză a datelor statistice ce țin de justiția penală și asigurarea interoperabilizării bazelor de date;*
- ✓ *Îmbunătățirea organizării și administrării sistemului de asistență juridică garantată de stat;*
- ✓ *Introducerea standardelor de calitate pentru serviciile prestate de reprezentanții profesiilor conexe sistemului justiției;*
- ✓ *Stabilirea clară și transparentă a tarifelor pentru serviciile prestate;*
- ✓ *Stabilirea unor criterii clare și transparente de accesare în profesie, bazate pe merit;*
- ✓ *Implementarea standardelor etice în exercitarea profesiilor conexe sistemului justiției;*
- ✓ *Stabilirea unor prevederi clare privind plafonarea numărului de acțiuni procesuale la care poate participa un avocat pe parcursul unei săptămâni, dar și stabilirea unor reguli previzibile de rambursare a onorariilor încasate de către avocat din contul persoanei care a pierdut procesul în contul persoanei care a avut câștig de cauză;*
- ✓ *Fortificarea mecanismelor de răspundere civilă și disciplinară;*
- ✓ *Evaluarea și revizuirea cadrului legal în vederea excluderii lacunelor ce favorizează influențele externe asupra activității procurorilor și judecătorilor;*

- ✓ *Înăsprirea pedepselor pentru comportamentul contrar normelor etice al judecătorilor, procurorilor, ofițerilor de urmărire penală, avocaților și executorilor judecătorești în raport cu alte persoane, în scopul combaterii actelor de corupție;*
- ✓ *Consolidarea unităților responsabile de asigurarea securității interne;*
- ✓ *Fortificarea sistemului avertizorilor de integritate (din interiorul și exteriorul sectorului);*
- ✓ *Publicarea și mediatizarea hotărârilor judecătorești privind condamnarea actorilor din sectorul justiției pentru acte de corupție;*
- ✓ *Modificarea legislației în vederea eficientizării activității Agenției Naționale de Integritate, Procuraturii Anticorupție și Centrului Național Anticorupție în lupta cu corupția în domeniul justiției;*
- ✓ *Garantarea drepturilor persoanelor private de libertate, eradicarea torturii și a relelor tratamente, inclusiv prin construcția unui nou penitenciar;*
- ✓ *Identificarea soluțiilor pentru neadmiterea utilizării excesive a măsurii preventive – arestul preventiv, inclusiv prin implementarea unor măsuri disciplinare și pecuniare pentru cei care abuzează de acest instrument;*
- ✓ *Revizuirea cadrului legal cu privire la taxele și onorariile notarilor, administratorilor de insolvabilitate, executorilor judecătorești etc.;*
- ✓ *Introducerea unor sancțiuni dure pentru încălcarea dreptului la educație al copiilor;*
- ✓ *Revizuirea cadrului legal în vederea fortificării libertăților fundamentale ale omului, inclusiv a libertății de exprimare, și neadmiterea limitării nejustificate a accesului la informație;*
- ✓ *Consolidarea rolului de watch-dog al organizațiilor societății civile și neadmiterea implicării lor în activități politice.*

II. ORDINEA PUBLICĂ ȘI SECURITATEA CETĂTENILOR

Obiective importante

- ✓ *Îmbunătățirea sistemului de pregătire inițială și continuă a polițiștilor, cu accent pe pregătirea practică; unificarea sistemului de pregătire la nivelul Ministerului Afacerilor Interne sub umbrela Academiei „Ștefan cel Mare”;*

- ✓ *Extinderea implementării conceptului de activitate polițienească comunitară la nivel național, reorientând activitatea represivă a subdiviziunilor polițienești spre una proactivă;*
- ✓ *Reorganizarea conceptului de patrulare la nivel național;*
- ✓ *Planificarea resurselor umane și logistice în baza analizelor tactice;*
- ✓ *Dezvoltarea curriculei unice de pregătire inițială a angajaților Poliției;*
- ✓ *Eficientizarea procesului de planificare strategică și operațională la nivel ministerial, departamental și teritorial;*
- ✓ *Perfecționarea sistemului de monitorizare, care actualmente este ineficient și nu este dublat de evaluarea corelativă a planurilor/programelor/acțiunilor;*
- ✓ *Conceptualizarea la nivelul Ministerului Afacerilor Interne a domeniului managementului operațional și delimitarea clară a competențelor;*
- ✓ *Dezvoltarea modelului instituțional de asigurare a compatibilităților și corespondențelor între structurile dispuse la diferite niveluri ierarhice;*
- ✓ *Reorganizarea unor subdiviziuni strategice și operaționale ale Poliției și operaționalizarea acestora;*
- ✓ *Revizuirea managementului resurselor umane și crearea condițiilor atractive și competitive pentru noii angajați;*
- ✓ *Delimitarea clară a competențelor de asigurare a ordinii și securității publice între Poliție și Carabinieri, precum și celelalte structuri ale Ministerului Afacerilor Interne cu atribuții în domeniu;*
- ✓ *Crearea mecanismelor instituționalizate de consultare formală și asigurare a participării autorităților publice locale și a comunității la gestionarea domeniului ordinii și securității publice;*
- ✓ *Eficientizarea dirijării operaționale în cadrul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență în scopul de a asigura integrarea deplină a structurilor regionale;*
- ✓ *Dezvoltarea sistemului de Proceduri Standard de Operare, necesar desfășurării activităților specifice;*
- ✓ *Eficientizarea managementului operațional în cadrul Poliției de Frontieră sub aspectul funcționării centrelor de coordonare regionale/locale, deficitelor de compatibilitate și interoperabilitate, capacității limitate de acțiune a echipelor mobile și absenței structurilor de intervenție;*

- ✓ *Revederea cadrului organizatoric și funcțional al managementului operațional la nivelul Inspectoratului General al Poliției, care este învechit sau revizuit pe segmente.*

III. POLITICA EXTERNĂ

Obiective importante

- ✓ *Promovarea unei politici externe coerente, consecvente și echilibrate în scopul consolidării relațiilor cu partenerii internaționali, cu accent pe aprofundarea paralelă a relațiilor atât cu Vestul, cât și cu statele din Est;*
- ✓ *Intensificarea eforturilor pe plan extern în vederea identificării modalităților optime pentru țara noastră în eventualitatea obținerii recunoașterii internaționale a statutului de neutralitate militară a Republicii Moldova;*
- ✓ *Concentrarea eforturilor în vederea asigurării unui climat internațional favorabil pentru identificarea soluției politice finale a conflictului transnistrean, precum și finalizarea acestui exercițiu în mod pașnic și durabil, în conformitate cu principiul respectării integrității teritoriale a Republicii Moldova în limitele frontierelor internațional recunoscute;*
- ✓ *Continuarea eforturilor privind asigurarea retragerii ordonate, complete și definitive a trupelor și munițiilor străine de pe teritoriul Republicii Moldova;*
- ✓ *Implementarea plenară a prevederilor Acordului de Asociere și ale Acordului de liber schimb (DCFTA) cu Uniunea Europeană și aprofundarea relațiilor bilaterale cu statele sale membre;*
- ✓ *Demararea exercițiului de examinare a capacităților reale ale Republicii Moldova pentru inițierea programului național de implementare a Criteriilor Uniunii Europene de la Copenhaga;*
- ✓ *Restabilirea relațiilor pragmatice, mutual avantajoase cu Federația Rusă, pledînd pentru acordarea acestora a unui caracter strategic, în conformitate cu prevederile Tratatului de prietenie și cooperare în vigoare. Guvernul se va ghida în acest proces de respectarea strică și protejarea intereselor naționale ale Republicii Moldova;*
- ✓ *Menținerea relațiilor strategice cu Statele Unite ale Americii;*

- ✓ *Consolidarea relațiilor speciale ale Republicii Moldova cu statele vecine, România și Ucraina. Guvernul va întreprinde acțiunile necesare pentru finalizarea cât de curînd posibil a conexiunii Republicii Moldova la rețelele energetice europene, diversificîndu-și, astfel, sursele energetice;*
- ✓ *Impulsionarea relațiilor bilaterale cu statele-membre ale Uniunii Europene. În contextul ieșirii Marii Britanii din componența Uniunii Europene, devine importantă finalizarea negocierii acordurilor bilaterale în vederea menținerii și aprofundării relațiilor comercial-economice cu Marea Britanie;*
- ✓ *Reluarea dialogului permanent cu structurile Comunității Statelor Independente și, în corespundere cu interesele naționale ale Republicii Moldova, antrenarea în activitatea acestora (cu excepția cooperării în domeniul militar), în vederea asigurării accesului liber al mărfurilor și serviciilor moldovenești pe piața CSI, spre beneficiul producătorilor naționali;*
- ✓ *Valorificarea statutului de stat-observator la Uniunea Economică Euroasiatică în vederea identificării noilor oportunități pentru exporturile Republicii Moldova în acest spațiu economic;*
- ✓ *Aprofundarea relațiilor strategice cu Republica Turcă în conformitate cu prevederile Declarației privind caracterul strategic al relațiilor bilaterale, prin organizarea primei ședințe a Comitetului mixt la nivel de șefi de state;*
- ✓ *Promovarea unei diplomații economice proactive și realizarea acțiunilor și mecanismelor adiționale pentru atragerea investițiilor străine și promovarea exportului de mărfuri și servicii, în special prin valorificarea potențialului Acordului de Liber Schimb (DCFTA);*
- ✓ *Încheierea procedurii de monitorizare a Republicii Moldova de către Consiliul Europei și trecerea la etapa de postmonitorizare;*
- ✓ *Consolidarea mecanismelor de protejare a drepturilor și intereselor cetățenilor și ale agenților economici din Republica Moldova peste hotare;*
- ✓ *Consolidarea relațiilor și participarea consecventă în activitatea organizațiilor internaționale, regionale și subregionale relevante (ONU, OSCE, Consiliul Europei, OCEMN, SEECF, ICE, GUAM etc.) pentru promovarea intereselor și priorităților naționale, îmbunătățirea imaginii și sporirea credibilității Republicii Moldova în cadrul acestora și pe arena internațională, precum și asigurarea sprijinului necesar în realizarea obiectivelor strategice de modernizare a țării.*

IV. DEZVOLTAREA ECONOMICĂ

Obiective importante

- ✓ *Restabilirea dialogului între autoritățile publice și exponenții mediului de afaceri, în special în procesul de elaborare și promovare a politicilor cu impact fiscal și regulatoriu;*
- ✓ *Elaborarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2025” și a instrumentelor de implementare a acesteia; schimbarea structurală a economiei naționale prin modificarea modelului de creștere economică, și anume înlocuirea modelului bazat pe consumul alimentat de remitențe cu un model dinamic, bazat pe specializare inteligentă și transformări ample ale mediului științific și economic;*
- ✓ *Elaborarea Strategiei de dezvoltare a sectorului turismului în Republica Moldova;*
- ✓ *Definirea domeniilor prioritare de specializare inteligentă; selectarea domeniilor de nișă și inovație, a pachetelor de intervenție pentru sporirea capacității resurselor și a potențialului local și stabilirea celui mai bun mod de execuție;*
- ✓ *Îmbunătățirea mediului de afaceri pentru a majora numărul de întreprinderi fiabile motivate să investească în Moldova și să implementeze inovații, capabile să creeze locuri de muncă atractive, să asigure productivitate înaltă și producție competitivă orientată spre export;*
- ✓ *Stimularea exportului de produse cu valoare adăugată înaltă; implementarea modelului de dezvoltare economică calitativă și valorificarea potențialului de export al producătorilor autohtoni;*
- ✓ *Dezvoltarea capacității infrastructurii de certificare a calității produselor, menite să faciliteze exporturile și să încurajeze implementarea tehnologiilor avansate la întreprinderile autohtone, inclusiv în agricultură, astfel încât să fie asigurată securitatea consumului.*
- ✓ *Încurajarea inițierii de afaceri noi – start-up (în special pentru tineri și femei) prin oferirea de finanțări, coparticipări, granturi și dezvoltarea capacității de îndrumare;*
- ✓ *Evaluarea eficacității facilităților existente și introducerea noilor tipuri de subvenții pentru stimularea dezvoltării sustenabile a economiei și creșterea veniturilor la buget (facilitățile trebuie să motiveze achitarea impozitelor și majorarea valorii adăugate);*

- ✓ *Atragerea investițiilor străine și locale în dezvoltarea industriilor exportatoare de bunuri și servicii; implementarea de proiecte axate pe parteneriatul internațional în domeniul industriei, infrastructurii, inovațiilor etc. Investițiile externe trebuie să fie cât mai puțin legate de creșterea obligațiilor financiare externe ale statului;*
- ✓ *Revederea mecanismului de aplicare a TVA pentru producția agricolă în scopul de a stimula dezvoltarea sectorului zootehnic și produselor cu valoare adăugată sporită;*
- ✓ *Participarea activă (cu prezentări) la forumurile și evenimente investiționale din afara țării;*
- ✓ *Facilitarea creării noilor locuri de muncă și majorării salariilor;*
- ✓ *Ajustarea curriculumului instituțiilor de învățământ la necesitățile mediului de afaceri;*
- ✓ *Sporirea accesului la resurse creditare;*
- ✓ *Evaluarea oportunității de creare a unei instituții financiare de dezvoltare – Banca/Fondul de Dezvoltare/Investiții a Moldovei;*
- ✓ *Revigorarea activității Bursei de valori;*
- ✓ *Implementarea unor proiecte investiționale majore de modernizare a infrastructurii drumurilor;*
- ✓ *Restructurarea ÎS „Calea Ferată din Moldova”;*
- ✓ *Deschiderea pe durata mandatului a cel puțin încă unui aeroport internațional;*
- ✓ *Sporirea securității energetice a țării prin finalizarea construcției gazoductului Iași-Chișinău;*
- ✓ *Implementarea proiectului de interconectare energetică cu Uniunea Europeană.*

V. FINANTELE PUBLICE

Obiective importante

- ✓ *Respectarea cu strictețe a calendarului bugetar prin promovarea în termenele prevăzute de legislație a documentelor de politici fiscale și vamale, a legilor bugetare anuale;*
- ✓ *Respectarea angajamentelor asumate de Republica Moldova prin tratatele și convențiile internaționale, dezvoltarea relațiilor de parteneriat cu donatorii externi și organizațiile internaționale de finanțare;*

- ✓ *Consolidarea dialogului cu mediul de afaceri, pentru a întreprinde toate acțiunile posibile întru sporirea competitivității economiei naționale la nivel regional;*
- ✓ *Menținerea unui dialog constructiv cu autoritățile administrației publice locale, respectând principiile autonomiei financiare și decizionale locale, în limitele cadrului legal;*
- ✓ *Aprobarea în primul semestru al anului 2020 a Cadrului de cheltuieli pe termen mediu, care ar spori previzibilitatea politicilor bugetar-fiscale – factor important pentru atragerea investițiilor în economia țării;*
- ✓ *Promovarea în Parlament a proiectului noului Cod vamal, care este o condiție asumată de Republica Moldova la semnarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană;*
- ✓ *Extinderea și îmbunătățirea serviciilor electronice prestate cetățenilor și antreprenorilor;*
- ✓ *Îmbunătățirea procesului de evidență a contribuabililor prin dezvoltarea Registrului contribuabililor și a Registrului salariaților;*
- ✓ *Asigurarea schimbului de informații cu administrațiile fiscale străine în baza standardelor internaționale ale Forumului Global al OCDE privind transparența și schimbul de informații în scopuri fiscale;*
- ✓ *Identificarea și reducerea decalajului fiscal și vamal pentru segmentele economiei naționale cu riscuri sporite de evaziune;*
- ✓ *Consolidarea și extinderea aplicării metodelor și surselor indirecte de estimare a veniturilor persoanelor fizice;*
- ✓ *Implementarea Sistemului Informațional Automatizat „e-Factura” în achizițiile publice.*

VI. PROTECȚIA SOCIALĂ ȘI OCROTIREA SĂNĂTĂȚII

Obiective importante

- ✓ *Consolidarea și diversificarea prestațiilor sociale pentru sporirea măsurilor de protecție socială a persoanelor în etate și a celor cu dizabilități;*
- ✓ *Asigurarea dreptului la pensie și altor drepturi de asigurări sociale ale cetățenilor care activează peste hotarele Republicii Moldova prin intensificarea dialogului cu statele de destinație a lucrătorilor migranți;*

- ✓ *Promovarea politicilor proactive de susținere a familiilor cu copii și a copiilor rămași fără ocrotire părintească;*
- ✓ *Îmbunătățirea măsurilor de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități;*
- ✓ *Asigurarea accesului persoanelor aflate în situație de dificultate la servicii sociale de calitate;*
- ✓ *Consolidarea programului de ajutor social în scopul țintirii celor mai defavorizate familii;*
- ✓ *Ajustarea cadrului normativ la standardele internaționale în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie și asigurării egalității de gen;*
- ✓ *Promovarea politicilor naționale privind securitatea și dezvoltarea demografică;*
- ✓ *Asigurarea accesului pacienților la servicii de calitate de care au nevoie, atunci când au nevoie și acolo unde au nevoie;*
- ✓ *Consolidarea cadrului normativ și instituțional în domeniul sănătății publice;*
- ✓ *Intensificarea măsurilor de prevenire a bolilor comunicabile și non-comunicabile;*
- ✓ *Îmbunătățirea mecanismelor de finanțare a prestatorilor de servicii medicale în baza rezultatelor și performanțelor realizate, ceea ce va asigura alocarea eficientă a fondurilor publice;*
- ✓ *Organizarea și contractarea serviciilor medicale în funcție de necesitățile populației, prin procurarea strategică a serviciilor medicale;*
- ✓ *Transparentizarea modalității de formare a prețurilor la medicamente;*
- ✓ *Asigurarea accesului la medicamente compensate prin revizuirea listei acestora;*
- ✓ *Implementarea mecanismelor de asigurare ritmică a instituțiilor medicale cu medicamente și dispozitive medicale pentru funcționarea eficientă a acestora și eliminarea rîndurilor de așteptare la servicii medicale;*
- ✓ *Îmbunătățirea condițiilor de muncă și motivare corespunzătoare a angajaților din sistemul de sănătate;*
- ✓ *Promovarea instrumentelor de eliminare a plăților neformale în sistemul de sănătate;*
- ✓ *Intensificarea acțiunilor privind îmbunătățirea relației medic-pacient;*
- ✓ *Modernizarea legislației muncii în scopul eficientizării raporturilor de muncă și asigurării garanțiilor pentru angajați și angajatori;*
- ✓ *Ajustarea legislației cu privire la securitatea și sănătatea în muncă la Directivele Uniunii Europene și Convențiile OIM;*

- ✓ *Consolidarea rolului Inspectoratului de Stat al Muncii în domeniul securității și sănătății la locul de muncă;*
- ✓ *Restabilirea și asigurarea dialogului social;*
- ✓ *Întreprinderea acțiunilor în vederea încheierii acordurilor privind migrația forței de muncă în scopul reglementării migrației și respectării drepturilor lucrătorilor migranți.*

VII. EDUCAȚIA, CERCETAREA, CULTURA, TINERETUL ȘI SPORTUL

Obiective importante

- ✓ *Reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional prin realizarea unei analize în vederea ajustării cadrului normativ;*
- ✓ *Întărirea capacității de monitorizare și evaluare a sistemului de educație;*
- ✓ *Regândirea modalităților de avansare în carieră pentru cadrele didactice, astfel încât aceasta să se realizeze în baza unor criterii și procese relevante;*
- ✓ *Debirocratizarea activității cadrelor didactice și realizarea unui proces educațional centrat pe nevoile elevului;*
- ✓ *Continuarea reformei curriculare și înnoirea manualelor, cu asigurarea concomitentă a formei printate și digitale;*
- ✓ *Transparentizarea procedurilor de achiziții publice ale manualelor școlare;*
- ✓ *Elaborarea politicilor educaționale extrașcolare și extracurriculare care să asigure: educația civică, educația cultural-artistică și științifică, educația ecologică, educația prin sport, educația rutieră, educația pentru dezvoltarea durabilă;*
- ✓ *Prevenirea și combaterea violenței în școli;*
- ✓ *Aplicarea efectivă a metodologiei de combatere a segregării școlare;*
- ✓ *Asigurarea învățămîntului pentru minoritățile naționale și pentru grupurile dezavantajate;*
- ✓ *Crearea cadrului normativ favorabil alimentării sănătoase a copiilor;*
- ✓ *Dezvoltarea și implementarea programelor de stimulare a performanței adresate elevilor cu potențial deosebit;*
- ✓ *Extinderea parteneriatelor cu diferite entități social-economice în scopul dezvoltării programelor din învățămîntul profesional dual;*

- ✓ *Creșterea autonomiei universitare, concomitent cu întărirea responsabilității și transparenței în instituțiile de învățământ superior;*
- ✓ *Inițierea unui proiect de lege privind consorțiile universitare;*
- ✓ *Creșterea calității și relevanței programelor de studii universitare;*
- ✓ *Asigurarea condițiilor pentru desfășurarea de alegeri corecte și imparțiale la nivelul conducerii universităților;*
- ✓ *Crearea mecanismelor funcționale pentru monitorizarea parcursului profesional al absolvenților;*
- ✓ *Elaborarea planului de acțiuni pentru dezvoltarea studiilor doctorale;*
- ✓ *Demararea procesului de evaluare a școlilor doctorale;*
- ✓ *Întărirea prestigiului internațional al universităților din Republica Moldova în vederea atragerii studenților străini, precum și consolidarea relațiilor tradiționale existente între Moldova și diferite organisme internaționale în domeniul educației și cercetării;*
- ✓ *Crearea unui cadru instituțional coerent și a unui plan de măsuri în vederea valorificării potențialului absolvenților din învățământul superior și al cercetătorilor din diaspora moldovenească;*
- ✓ *Inițierea unei evaluări a institutelor naționale de cercetare și dezvoltare;*
- ✓ *Demararea procesului de cartografiere a infrastructurii de cercetare;*
- ✓ *Inițierea programelor de cercetare specifice noilor tehnologii;*
- ✓ *Elaborarea unor politici eficiente de stimulare a consumului cultural;*
- ✓ *Îmbunătățirea și modernizarea sistemului de achiziții de creații culturale, care să înlesnească intrarea în patrimoniul național a creațiilor contemporane de valoare;*
- ✓ *Lansarea unui program de analiză a investițiilor strict necesare în infrastructura culturală: muzee, teatre, biblioteci, săli de spectacole, galerii, sedii ale uniunilor de creație;*
- ✓ *Elaborarea unui program de susținere a industriei cinematografice din Republica Moldova și revigorarea rețelei cinematografice din țară;*
- ✓ *Elaborarea unui cadru normativ transparent de încurajare a creațiilor din domeniul culturii scrise naționale;*
- ✓ *Sprijinirea colectivităților locale privind creșterea capacității instituționale, bugetare și tehnice de încurajare, gestiune, protecție și promovare a culturii locale și a patrimoniului cultural local și național;*
- ✓ *Încurajarea investițiilor private în patrimoniul cultural imobil;*

- ✓ *Crearea unui program al egalității de șanse pentru tinerii proveniți din medii dezavantajate pentru integrarea socială și financiară a acestora;*
- ✓ *Promovarea educației sportive și de voluntariat în școli;*
- ✓ *Promovarea sportului de masă și dezvoltarea de infrastructură sportivă accesibilă pentru toți cetățenii țării;*
- ✓ *Dezvoltarea de competiții sportive școlare și universitare și a unui spirit competitiv constructiv, în special pentru elevi și studenți;*
- ✓ *Dezvoltarea și susținerea, cu implicarea administrației publice locale, a practicării continue a activităților fizice și sportive.*

VIII. SECTORUL AGRAR ȘI INDUSTRIA ALIMENTARĂ

Obiective importante

- ✓ *Elaborarea și aprobarea noului Cod funciar;*
- ✓ *Eficientizarea sistemului de asigurări în agricultură și majorarea suportului statului;*
- ✓ *Stabilirea unui nou sistem de acordare a despăgubirilor în agricultură;*
- ✓ *Eliminarea barierelor netarifare la exportul produselor agroalimentare, în special al fructelor și legumelor;*
- ✓ *Simplificarea procedurilor de certificare fitosanitară pentru exportul produselor horticole;*
- ✓ *Fortificarea/îmbunătățirea sistemului de testare și înregistrare a soiurilor noi de plante;*
- ✓ *Simplificarea și diminuarea termenelor de testare a fertilizanților și a produselor de uz fitosanitar;*
- ✓ *Elaborarea cadrului legislativ cu privire la agricultura ecologică;*
- ✓ *Inițierea măsurilor pentru restabilirea fișiiilor forestiere de protecție;*
- ✓ *Implementarea tehnologiilor moderne de protecție antigrindină;*
- ✓ *Elaborarea și adoptarea noii Legi a zootehniei;*
- ✓ *Revitalizarea sectorului zootehnic prin subvenționarea din partea statului a noilor tehnologii și a procurărilor de animale de prăsilă, cu accent pe producerea laptelui și a cărnii;*

- ✓ *Stimularea integrării producției vegetale cu producția animală pentru valorificarea superioară a potențialului agricol care să asigure consumul intern și reducerea importurilor pe fiecare produs în parte;*
- ✓ *Orientarea investițiilor pentru fortificarea lanțului valoric și a infrastructurii de prelucrare a producției agricole și modernizarea industriei de prelucrare prin crearea unui sistem de întreprinderi mici și mijlocii de procesare, păstrare și ambalare a produselor agroalimentare;*
- ✓ *Întreprinderea măsurilor necesare pentru acreditarea și certificarea laboratoarelor de referință din sistemul fitosanitar și sanitaro-veterinar la diverse sisteme de management al calității, în scopul de a fortifica încrederea partenerilor străini în calitatea produselor moldovenești;*
- ✓ *Consolidarea sistemului de consultanță și extensiune agricolă prin susținerea financiară de la bugetul de stat;*
- ✓ *Fortificarea sistemului de cercetare și învățământ agrar și adaptarea acestuia la nevoile agriculturii;*
- ✓ *Creșterea competitivității producției agricole prin susținerea asocierii producătorilor și stimularea investițiilor în agricultura cu valoare adăugată înaltă (scutirea de plata taxelor și accizelor la importul echipamentelor destinate acesteia);*
- ✓ *Protejarea pieței interne a produselor autohtone: impunerea măsurilor de salvagardare a pieței interne pentru produsele lactate (care se vor încadra în acordurile negociate la OMC);*
- ✓ *Elaborarea și implementarea programului de fructe în școli, pentru a educa consumul sănătos de fructe în rândul copiilor;*
- ✓ *Elaborarea strategiei naționale cu privire la protecția mediului;*
- ✓ *Ajustarea cadrului normativ în conformitate cu prevederile Legii nr. 209/2016 privind deșeurile și Legii nr. 129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sînt destinate consumului uman;*

IX. SECURITATEA ȘI APĂRAREA

Obiective importante

- ✓ *Transformarea sectorului de securitate și apărare în conformitate cu interesele naționale ale Republicii Moldova, în baza principiului neutralității permanente și a noilor provocări la adresa securității naționale, regionale și globale;*

- ✓ *Actualizarea documentelor de politici în domeniul securității și apărării naționale în contextul realizării unei politici de securitate echilibrate;*
- ✓ *Dezvoltarea mecanismelor de planificare și reacție rapidă (early warning) în domeniul securității și apărării naționale; întărirea sistemelor de management și monitorizare în timp real a situațiilor de criză;*
- ✓ *Reevaluarea competențelor organelor securității statului prin definirea clară a atribuțiilor, evitarea dublărilor de competențe și creșterea abilităților de anticipare a riscurilor de securitate;*
- ✓ *Eficientizarea procesului decizional în cadrul guvernării sistemului de securitate și apărare națională; extinderea transparenței decizionale și financiare a instituțiilor din sectorul de securitate și apărare;*
- ✓ *Îmbunătățirea cadrului legal privind protecția socială a militarilor, a colaboratorilor organelor securității statului și familiilor acestora, a veteranilor Forțelor Armate și a participanților la conflictele militare;*
- ✓ *Asigurarea măsurilor de creștere a calității vieții, de protecție socială și de îmbunătățire a condițiilor de serviciu în cadrul organelor sistemului de securitate și apărare națională;*
- ✓ *Dezvoltarea parteneriatelor bilaterale și multilaterale în domeniul apărării și securității naționale cu partenerii strategici ai Republicii Moldova în baza principiului neutralității permanente;*
- ✓ *Îmbunătățirea capacităților de informații, contrainformații și securitate în cadrul noilor media și tehnologii de comunicare;*
- ✓ *Dezvoltarea capacităților de asigurare a securității informaționale, cibernetice și de comunicare strategică a Republicii Moldova;*
- ✓ *Eficientizarea utilizării capacităților comune regionale de control și apărare a spațiului aerian național;*
- ✓ *Asigurarea participării Armatei Naționale la misiunile internaționale de pacificare, cu respectarea principiului neutralității permanente;*
- ✓ *Dezvoltarea capabilităților militare critice necesare asigurării apărării naționale;*
- ✓ *Asigurarea condițiilor de păstrare, a siguranței și a integrității armamentului și patrimoniului militar.*

X. REINTEGRAREA TĂRII

Obiective importante

- ✓ *Intensificarea cooperării cu partenerii internaționali în formatul „5+2” pentru formarea consensului privind formula de reintegrare a țării;*
- ✓ *Aprofundarea cooperării cu Ucraina, inclusiv în managementul comun al frontierei;*
- ✓ *Identificarea și implementarea unor noi proiecte cu caracter social-economic menite să contribuie la armonizarea relațiilor dintre părți;*
- ✓ *Extinderea serviciilor publice pentru locuitorii din stînga Nistrului și apărarea drepturilor omului.*

Lista priorităților de bază în activitatea Guvernului pe durata acestui mandat nu se limitează la domeniile strategice specificate mai sus. În egală măsură atenția și eforturile Guvernului se vor concentra și pe alte direcții de importanță majoră, inclusiv politica statului pentru reducerea migrației populației și soluționarea problemelor demografice, consolidarea de mai departe a relațiilor și armoniei interetnice pe teritoriul țării, continuarea ajustării cadrului legal național în contextul prevederilor Legii despre statutul juridic special al Găgăuziei, consolidarea autonomiei autorităților publice locale, dezvoltarea prioritară a sectoarelor economice cu potențial sporit de generare a valorii adăugate, inclusiv sectorul IT, precum și alte domenii importante cu caracter social, economic și politic.